

Güreş sporuna elit düzey güreşçilerin metaforik bakış açıları**Mehmet TUNCER¹ , Mehmet GÜL² **¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor A.B.D., Sivas, Türkiye²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Sivas, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article		DOI: 10.70736/ijoess.1693
Gönderi Tarihi/ Received:	Kabul Tarih/ Accepted:	Online Yayın Tarihi/ Published:
28.02.2025	13.06.2025	15.06.2025

Öz

Güreş veya herhangi bir sportif müsabaka genel olarak bakıldığında, yalnızca kazananın ve kaybedenin belirlendiği bir arena değil aynı zamanda bireylerin disiplin, azim ve takım ruhu gibi değerleri içselleştirdiği bir sahne olarak ortaya çıkmaktadır. Metafor ve metaforik algı, insan zihninin karmaşık yapısını özellikle sporcuların zihinlerindeki tasavvurları anlamak için önemli bir araçtır. Metaforlar, yalnızca dilsel bir olgu olmanın ötesinde, bireylerin düşünce, duygu ve davranışlarını şekillendiren temel bir bilişsel mekanizmadır. Bu nedenle, metafor ve metaforik algı üzerine yapılan çalışmalar, insan doğasını anlamak için büyük bir potansiyele sahiptir. Bu araştırmada, uluslararası arenada serbest stil, grekoromen ve kadınlar kategorilerinde mücadele etmiş elit güreşçilerin güreş sporuna yönelik algıları, metaforlar aracılığıyla derinlemesine incelenmiştir. Çalışma kapsamında, üst düzey güreş deneyimine sahip 109 sporcuya yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulaması gerçekleştirilmiş ve 105 sporcunun verileri değerlendirilmeye alınmıştır ve daha sonrasında sporcuların güreşe bakış açılarını yansıtan metaforlar fenomenolojik bir analiz sürecinden geçirilmiştir. Elde edilen bulgular, güreş branşının sporcular tarafından sadece fiziksel bir mücadele değil, aynı zamanda disiplin, azim, sabır ve strateji gerektiren çok boyutlu bir olgu olarak görülmektedir. Bu doğrultuda, araştırmaya katılan elit düzey sporcuların bu branşı ile yüksek düzeyde kendilerini özdeşleştirdikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Güreşçi, Özdeşleşme, Spor, Bağlılık, Yaşam***Metaphorical perspectives of elite wrestlers on the sport of wrestling*****Abstract**

Wrestling or any sporting competition, when viewed in general, is not only an arena where the winner and loser are determined, but also a stage where individuals internalize values such as discipline, determination and team spirit. Metaphor and metaphorical perception are important tools for understanding the complex structure of the human mind, especially the imaginations in the minds of athletes. Metaphors are not only a linguistic phenomenon, but also a basic cognitive mechanism that shapes individuals' thoughts, emotions and behaviors. Therefore, studies on metaphor and metaphorical perception have great potential for understanding human nature. In this study, the perceptions of elite wrestlers who competed in the freestyle, Greco-Roman and women's categories in the international arena towards the sport of wrestling were examined in depth through metaphors. Within the scope of the study, a semi-structured interview form was applied to 109 athletes with high-level wrestling experience and the data of 105 athletes were evaluated. Afterwards, the metaphors reflecting the athletes' perspectives on wrestling were subjected to a phenomenological analysis process. The findings show that wrestling is not only a physical struggle but also a multidimensional phenomenon that requires discipline, determination, patience and strategy. In this context, it was observed that the elite athletes participating in the study identified themselves with this branch at a high level.

Keywords: Wrestler, Identification, Sports, Loyalty, Life**Sorumlu Yazar/ Corresponded Author:** Mehmet TUNCER, E-posta/ e-mail: mehmettuncer58@hotmail.com

GİRİŞ

Güreş, yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda zihinsel dayanıklılık gerektiren bilişsel ve psikolojik süreçlerin performansı doğrudan şekillendirdiği bir spordur. Müsabaka sırasında yalnızca fiziksel hazırlıkla değil aynı zamanda stratejik karar verme mekanizmalarının etkinliği, stres yönetimi ve odaklanma becerileri gibi süreçler güreşçilerin başarısında belirleyici rol oynamaktadır (Gould ve ark., 2002). Güreş, insanlık tarihinin en köklü spor dallarından biri olarak kültürel, fiziksel ve zihinsel bir mücadele alanı sunmaktadır. Bu sporun elit düzeydeki uygulayıcıları, yalnızca fiziksel güç ve teknik becerilerle değil, aynı zamanda derin bilişsel ve duygusal süreçlerle de şekillenen bir deneyim yaşamaktadır. Bu bağlamda, güreşçilerin mesleki ve kişisel algılarını metaforik bir perspektifle incelemek, sporun arka planındaki psikolojik ve sosyokültürel dinamikleri anlamak açısından önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır (Shields & Bredemeier, 2011; Akandere ve ark., 2018). Metaforlar, bireylerin iç dünyalarını daha somut ve anlaşılır bir şekilde dile getirmelerine imkân tanıyan güçlü bir dilsel araç olarak öne çıkmaktadır. Bu yönüyle, sporcuların güreşe ilişkin derinlemesine bakış açılarını, soyut düşüncelerini ve duygusal bağlarını ifade etmelerinde etkili bir yöntem sunmaktadır. Metaforlar sayesinde sporcular, güreşi yalnızca fiziksel bir mücadele olarak değil, aynı zamanda disiplin, azim, strateji ve içsel dayanıklılıkla şekillenen çok boyutlu bir olgu olarak tanımlayabilmektedir. Bu dilsel yapı, bireysel deneyimlerin ve sporun ruhsal yönlerinin açığa çıkmasına katkı sağlayarak, güreşin sporcular için ne anlama geldiğini daha derinlikli bir biçimde kavramamıza olanak tanımaktadır (Lakoff & Johnson, 1980; Fletcher & Sarkar, 2012).

Metafor, insan düşüncesini ve dilini derinlemesine etkileyen, Antik Çağlardaki retorik anlayıştan günümüze kadar farklı bilim dallarında ve teorik çalışmalarda tartışılan farklı yaklaşımlarla zenginleştirilmiş ve çok yönlü bir inceleme konusu bir kavram olmuştur. Felsefe, dilbilim, anlambilim, eğitim, psikoloji, sosyoloji ve yönetim bilimi gibi disiplinler, metaforu sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda anlam oluşturma ve kavramsal çerçeve kurma süreçlerinde bir rehber olarak incelemiştir (Levine, 2005; Dur, 2016; Demir, 2024; Gül ve ark., 2024; TDK, 2024). Bu perspektiften bakıldığında, metaforun disiplinler arası ve dinamik bir doğaya sahip olduğunu; yalnızca dil ve retorik bağlamında değil, insanın dünya görüşünü ve bilişsel süreçlerini şekillendiren bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır.

Metaforlar, dünyayı algılama ve anlamlandırma süreçlerinde insan zihninin temel yapı taşlarından biri olarak güçlü bir zihinsel haritalama, kodlama ve modelleme aracı işlevi görmektedir. Bu eşsiz araç, yalnızca iletişimi kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda anlamın derinleşmesine ve soyut kavramların daha somut, anlaşılabilir biçimde ifade edilmesine katkıda

bulunur (Yılmaz ve ark., 2013). Metaforların bu işlevsel doğası hem dilin zenginleşmesini hem de düşüncenin daha yaratıcı ve kapsamlı bir şekilde yapılandırılmasını sağlar. Buna ek olarak, metaforların insanlar arasında ortak bir anlayış zemini oluşturduğu; farklı disiplinlerde, sanatta ve günlük yaşamda anlatımı derinleştiren ve iletişime estetik katan bir unsur olduğu da görülmektedir. Bu yönüyle metaforlar, insan düşüncesinin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde daha etkili bir şekilde ifade edilmesini mümkün kılmaktadır (Hançerlioğlu, 1977; Cevizci, 2003).

Metaforik algı, bireylerin dünyayı ve yaşadıkları deneyimleri metaforlar aracılığıyla anlamlandırma biçimini yansıtan önemli bir bilişsel süreçtir. Bu süreç, karmaşık ya da soyut kavramları somutlaştırarak daha anlaşılır hale getirmek için güçlü bir zihinsel araç görevi görmektedir. İnsanlar, metaforlar sayesinde karmaşık düşünceleri organize eder, soyut olguları somut çerçevelerle ifade eder ve bu sayede hem bireysel hem de toplumsal düzeyde etkili bir iletişim kurar. Kesić ve Muhić (2013), metaforların yalnızca dilsel bir araç olmanın ötesinde, aynı zamanda zihinsel modelleme, kodlama ve anlam oluşturma süreçlerinde temel bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, metaforik algı yalnızca bireyin düşünce sistemini şekillendirmekle kalmaz, aynı zamanda kültürel ve sosyal paylaşımlarda ortak bir anlama alanı yaratır.

Metaforik algı, insan düşüncesinin ve bilişsel süreçlerinin derinliklerinde yer alan güçlü bir mekanizma olarak, bireylerin duygu, düşünce ve davranışlarını şekillendirme potansiyeline sahiptir. Bu algı biçimi, yalnızca dil ile sınırlı kalmamakta, aynı zamanda insanın dünya ile etkileşimini, anlam inşa etme süreçlerini ve deneyimlerini ifade etme biçimlerini etkili bir şekilde yönlendirmektedir (Considine, 1982; Marshall, 2003). Güreş gibi fiziksel ve zihinsel dayanıklılığın ön planda olduğu bir branş, metaforik algının ne denli güçlü bir araç olduğunu gözler önüne seren örneklerle doludur. Güreşçiler, mücadeleyi yalnızca bir spor değil, yaşamın kendisini anlamlandıran bir metafor olarak görebilir. “Zihinsel arenada rakibine üstün gelme” ya da “hayatı minderde bir strateji savaşı gibi yönetme” metaforları, güreşin salt fiziksel bir aktivite olmaktan öteye geçerek, insanın düşünce ve davranış kalıplarını modelleyen derin bir anlam katmanını sunduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, güreşin metaforik algı üzerindeki etkisi, bireylerin kendileriyle ve çevreleriyle olan ilişkilerinde bir direnç sembolü olarak işlev görmesiyle de ortaya çıkar. Bu durum, metaforların yalnızca bireysel değil, toplumsal anlamda da kavramsal bir harita oluşturabileceğini düşündürmektedir. Bu bakımdan, güreşi metaforik bir perspektifle ele almak, insanın hem bireysel hem de sosyal anlamda kendini ifade etme yollarını genişleten bir alan sunar (Bektaş ve ark., 2014; Yıldırım ve ark., 2019).

Weinberg ve Gould (2023), metaforik analizlerin sporcuların motivasyon kaynaklarını ve spora yükledikleri anlamları kavramada önemli bir rol oynadığını belirtirken, bu yaklaşım güreş branşı için de kritik bir değer taşımaktadır. Güreş, güçlü fiziksel ve stratejik unsurlarıyla, sporda metaforik algıların kullanımı için zengin bir kaynak sağlar. Güreşle ilgili metaforlar, bu sporun doğasını ve ona atfedilen anlamları derinleştirir. Güreşin kişisel mücadeleleri, stratejik düşünmeyi ve dayanıklılığı metaforik olarak ifade etmede güçlü birer araçtır. Güreş, sadece fiziksel bir spor olmanın ötesinde, hayatta karşılaşılan çeşitli durumları ve mücadeleleri simgeleyen güçlü bir metafor kaynağıdır. Bu, güreşin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde derin anlamlar taşımasına olanak tanımaktadır (Taylor & Wilson, 2005; Dervent, 2016; Mirzaei ve ark., 2021).

Bu çalışmanın temel amacı, elit düzey güreşçilerin güreş sporuna ilişkin metaforik algılarını ve bu algıların altında yatan psikososyal unsurları derinlemesine incelemektir. Güreşçilerin deneyimlerini metaforik bir çerçevede ele almak, onların spora dair bilişsel şemalarını, motivasyon kaynaklarını ve mücadele süreçlerini anlamayı sağlayacaktır (Gül ve ark., 2018). Nitel bir yöntemle gerçekleştirilen bu araştırma, güreşçilerin kişisel mücadelelerini ve güreşe yükledikleri anlamları ortaya koyarak, antrenman süreçlerinden mental dayanıklılık stratejilerine kadar uzanan geniş bir yelpazede uygulamalara ışık tutmayı hedeflemektedir. Ayrıca, güreşçilerin kullandığı metaforlar, güreş sporunu “hayat minderi”, “zafer yolculuğu” ya da “strateji savaşı” gibi kavramlarla eşleştirerek hem bireysel hem de toplumsal anlam katmanlarını aydınlatmaktadır. Güreş sporunun Türkiye’deki kültürel ve geleneksel bağlamı da göz önüne alındığında, bu sporun metaforik anlamlarının sosyal ve kültürel boyutlarda zenginleştirici bir rol oynamakta ve metaforik analiz yöntemlerinin bu alana uygulanması, ulusal spor literatürüne yeni bir perspektif sunarken, uluslararası bilim dünyasında da farklı bir örnek teşkil edebilir. Türklerin ata sporu olan güreş ise, kültürel bağlamda metaforik bir anlam katmanını içermektedir. “Pehlivanlık ruhu” metaforu, yalnızca fiziksel güç ve yeteneği değil, aynı zamanda karakterin sağlamlığı ve ahlaki değerlerin önemini ifade eder. Modern spor bilimlerinin sunduğu analitik çerçeveye değerlendirildiğinde, güreşin metaforik açıdan incelenmesi hem ulusal hem de uluslararası literatürde dikkat çekici bir katkı sunabilir (Karahüseyinoğlu, 2007; Gül ve ark., 2018).

YÖNTEM

Araştırma modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kapsamında tasarlanmıştır. Fenomenolojik yaklaşım, bireylerin yaşadıkları deneyimlere yükledikleri

anlamları keşfetmeyi amaçlayan bir araştırma geleneğidir (Smith ve ark., 2021). Güreş sporu gibi yoğun bedensel ve zihinsel çaba gerektiren bir disiplinde sporcuların deneyimlerini metaforik ifadelerle ortaya koymayı hedefleyen bu araştırma için fenomenolojik desenin seçilmesi, katılımcıların öznel deneyimlerini metaforik dil aracılığıyla keşfetmek ve derinlemesine anlamak açısından uygun görülmüştür (Schmitt, 2005; Jones, 2021). Araştırmada, nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşmeler ve metafor analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yaklaşım, güreşçilerin zihinsel temsillerini ve bu sporla kurdukları sembolik ilişkileri ortaya çıkarmada etkili bir yöntem olarak değerlendirilmiştir (Ritchie & Lewis, 2003). Metafor analizi, katılımcıların güreş sporuna ilişkin derinlemesine ve bazen bilinçdışı düzeydeki algılarını açığa çıkarmada önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Araştırmanın evreni ve örnekleme

Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenolojik yaklaşım benimsenmiş ve veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu, iki ana bölümden oluşmakta olup toplam sekiz soru içermektedir. Birinci bölümde, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik yedi adet kapalı uçlu soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise güreş sporuna ilişkin metaforik algıları ortaya çıkarmak amacıyla tek bir açık uçlu soru yöneltilmiştir. Bu soruda katılımcılardan, “Benim için güreş ... gibidir/benzer, çünkü ...dır.” ifadesini tamamlamaları istenmiştir. Metaforik analiz yöntemi, bireylerin zihinsel temsillerini ve soyut kavramları nasıl yapılandırdıklarını anlamak açısından önemli bir araç olarak kabul edilmektedir (Lakoff & Johnson, 1980; Schmitt, 2005).

Araştırmanın çalışma evrenini, Türkiye’de elit düzeyde güreş sporu yapan sporcular oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarının seçim sürecinde, tesadüfi örnekleme metodu uygulanmıştır. Bu uygulama, örneklemin ana kütleyi temsil etme olasılığını artırarak, elde edilen bulguların genellenebilirliği açısından önem arz etmektedir (Şencan, 2005; Creswell & Creswell, 2017). Bu kapsamda, 109 güreşçiye hem yüz yüze görüşmeler hem de çevrimiçi platformlar aracılığıyla ulaşılmış, geçerlilik ve güvenilirlik ölçütlerinden geçen 105 katılımcının verileri değerlendirilmeye alınmıştır. Katılımcıların farklı coğrafi bölgelerden ve antrenman geçmişlerinden seçilmesine özen gösterilerek, veri çeşitliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Nitel araştırmalarda, örneklem büyüklüğünden ziyade verinin doygunluğa ulaşması önemli olduğundan hareketle (Guest ve ark., 2006; Eisenhart, 2009), bu çalışmada da görüşmeler, yeni temaların ortaya çıkmadığı noktada sonlandırılmıştır.

Verilerin toplanması

Bu araştırmada, elit düzey güreşçilerin güreş sporuna ilişkin metaforik algılarını derinlemesine incelemek amacıyla nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Veriler, 2025 yılı Türkiye Güreş Federasyon faaliyet programı kapsamında aktif olarak güreşen 18 yaş ve üzeri toplam 105 sporcuya gönüllülük esasına dayalı olarak elde edilmiştir. Araştırmacılar tarafından özel olarak tasarlanan görüşme formu, katılımcıların güreşe dair bilişsel şemalarını ve sembolik temsillerini ortaya çıkarmak üzere açık uçlu soru ve demografik bilgiler için kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır. “Güreş ... gibidir, çünkü ...dır.” şeklindeki yapılandırılmış ancak esnek bir format sunarak, katılımcıların zihinsel benzetmelerini serbestçe ifade edebilmelerine olanak tanımaktadır (Lakoff & Johnson, 1980).

Veri toplama sürecinde etik kurallara uygun hareket edilmiş, katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi verilerek gönüllülük esası vurgulanmıştır. Ayrıca, verilerin anonim olarak işleneceği ve yalnızca akademik amaçlarla kullanılacağı taahhüt edilmiştir. Bu uygulama, sosyal bilimler araştırmalarında etik hassasiyetin temel gerekliliklerinden biridir (Bryman, 2016).

Geçerlilik ve güvenilirlik

Bilimsel çalışmalarda, araştırma bulgularının güvenilir ve ikna edici olması temel bir önceliktir. Bu güvenilirliği ve ikna gücünü temin etmek amacıyla, araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik gibi ölçütler devreye sokulmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2005). Bu araştırmanın teorik ve kuramsal temelleri zihinsel süreçlerin metaforik yapılarını inceleyen çalışmalar ile spor psikolojisi disiplinindeki yenilikçi araştırmaların senteziyle şekillendirilmiştir. (Lakoff & Johnson, 1980; Noble & Smith, 2025). Çalışmanın kapsam geçerliği ise nitel veri toplama tekniklerinin yanı sıra spor psikolojisi alanında yetkin akademisyenlerin görüşleri alınarak sağlanmıştır (Jones, 2022; Butterworth, 2023). Bu süreçte ayrıca elit düzeydeki beş güreşçiyle gerçekleştirilen ön test sürecinde soruların anlaşılabilirliği ve uygunluğu detaylı bir şekilde incelenmiş, elde edilen bulgular ışığında gerekli düzeltmeler yapılmıştır (Creswell & Poth, 2016; Jones, 2022; Butterworth, 2023).

Verilerin analizi

Toplanan verilerin analizinde, özellikle nitel araştırmalarda çoğunlukla tercih edilen içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntemin, metaforlara dayalı veri toplama yaklaşımlarında diğer nitel yöntemlere oranla daha az karmaşık bir uygulama sunması ve sonuçlarının daha anlaşılır bir analiz çerçevesine sahip olması, tercih edilmesinde etkili

olmuştur (Yıldırım & Şimşek, 2005). Özellikle güreş branşı bağlamında yapılan çalışmalar, metaforların sporcuların deneyimlerini ve spora dair algılarını yorumlamada kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Katılımcıların vermiş olduğu cevaplardaki metaforlar ve gerekçeleri geçerlilik ve güvenilirlik aşamasından sonra öncelikli olarak kodlanmış, benzer temalar altında kategorize edilmiştir (Miles & Huberman, 1994). Sonrasında katılımcıların kullandığı metaforlar kategorilerine göre sınıflandırılmış ve bu sınıflandırma sürecinde elde edilen veriler, detaylı bir şekilde yorumlanarak katılımcıların düşünce süreçleri, duygusal ifadeleri ve güreş sporuna dair algıları üzerine analizler yapılmıştır (Büyüköztürk, 2018; Yıldırım & Şimşek, 2005). Örneğin, güreşi bir “savaş” metaforuyla açıklayan katılımcıların ifadeleri, “mücadele ve dayanıklılık” teması altında birleştirilmiştir. Bu tür analizler, sporcuların zihnindeki güreş algısının hangi kavramsal çerçevelere oturduğunu anlamak açısından değerli bulgular sunmaktadır (Smith & Sparkes, 2009).

Katılımcı olarak Türkiye’deki elit düzey güreşçilerle sınırlı kalınması ve farklı kültürlerdeki metaforik algıların karşılaştırılmaması çalışmanın sınırlılıkları arasında yer almaktadır. Ayrıca ileride yapılacak bilimsel araştırmalarda, uluslararası karşılaştırmalı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya dahil edilen elit düzey güreşçilerin demografik özellikleri ile birlikte güreş sporuna dair metaforik algılarını yansıtan ifadeler ele alınmaktadır. Bu metaforların belirli temalar ve kategoriler altında sınıflandırılması yapılmış, elde edilen veriler tablo halinde sistematik bir biçimde sunularak analiz ve değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışma, güreşçilerin algılarındaki çeşitliliği ortaya koyarken, metaforik ifadelerin güreş sporunun psikolojik ve sosyolojik yönlerini nasıl şekillendirdiğini anlamaya yönelik farklı bir bakış açısı sunmaktadır.

Tablo 2. Araştırmaya katılan elit düzey güreşçilerin demografik bilgileri

	Değişkenler	Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	29	27,6 %
	Erkek	76	72,4 %
Yaş	18 - 20 Yaş	17	16,2 %
	21 - 23 Yaş	57	54,3 %
	24 ve üzeri	31	29,5 %
Eğitim Durumu	Lise	28	26,7 %
	Lisans	57	54,3 %
	Yüksek Lisans	20	19 %
Güreş Yapma Yılı	1-5 yıl	12	11,4 %
	6-10 yıl	28	26,7 %
	11- 15 yıl	37	35,2 %
	16 ve üzeri	28	26,7 %
Toplam	105		

Araştırmanın örneklem grubu, uluslararası düzeyde milli takımda yer almış 18 yaş ve üzeri değişik eğitim seviyeleri ile farklı güreş deneyim ve tecrübesine sahip 105 elit güreşçiden oluşmaktadır. Bu sporcuların 86'sı serbest stil güreş yapan sporcu olup, 29'u kadın, 57'si erkektir. Geriye kalan 19 sporcu ise Grekoromen stilde mücadele eden erkek güreşçilerden oluşmaktadır (Tablo-1).

Tablo 2. Araştırmaya katılan elit düzey güreşçilerin uluslararası müsabakalara katılım ve derece durumları

Güreş Stili	Serbest	86	81,9 %
	Grekoromen	19	18,1 %
Uluslararası Müsabakalarda Derecesi olan	Serbest	69	65,7 %
	Grekoromen		
Uluslararası Müsabakalarda Derecesi olmayan	Serbest	36	34,3
	Grekoromen		
Toplam		105	

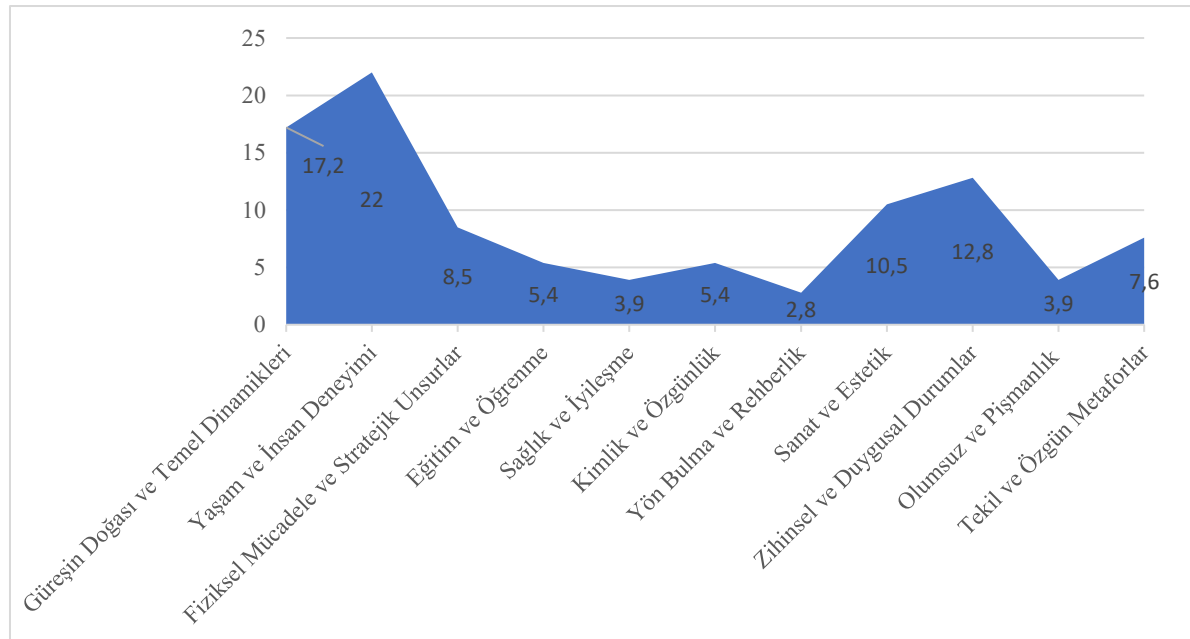
Sporcuların stil dağılımları incelendiğinde %81,9'luk kısmın serbest stil güreşçilerden %18,1'lik dağılımın ise grekoromen stil güreşçilerden oluştuğu görülmektedir. Bu verilere göre incelenen sporcuların 69'u uluslararası müsabakalarda madalya kazanarak önemli bir başarı elde etmişlerdir. Kalan 36 sporcu ise uluslararası turnuvalara katılım göstermiş ancak derece alamamış olsa da yine de elit düzeyde mücadele eden serbest ve grekoromen stil güreşçileri arasında yer almaktadır (Tablo-2).

Bu veriler araştırmanın, farklı başarı ve performans düzeylerindeki üst seviye sporcuları kapsayan çeşitlilikte bir örneklem grubuna dayandığını ve katılımcı profilinin yüksek rekabet seviyesinde faaliyet gösteren sporculara odaklandığını göstermektedir.

Tablo 3. Metaforların sınıflandırılması

Temalar	Metaforlar	Sayı	Yüzde (%)
Güreşin Doğası ve Temel Dinamikleri	Su gibidir (5 kez) Güneş gibidir (3 kez) Deniz gibidir (2 kez) Tohum gibidir (2 kez)	Ateşle dövülen çelik gibidir. Bahar gibidir Kuru bir yapraktır	Bayrağı sırtında taşımaktır. Köklü bir çınar gibidir Ağaç gibidir
Yaşam ve İnsan Deneyimi	Aşk gibidir (5 kez) Savaş gibidir Hayal gibidir Mayın tarlası gibidir Uçurumun kenarındaki bir yolculuktur	Gezi gibidir Yolculuk gibidir (2 kez) Hayat gibidir (5 kez) Kanatsız kuş gibi kalmaktır Saniyelerle ölçülen dikkat yolculuğudur.	İçimde yanan ateş gibidir. Pazartesi sabahı gibidir Özgürlük gibidir Zihnimin bedenimle yaptığı sıkı pazarlıktır.
Fiziksel Mücadele ve Stratejik Unsurlar	Maraton gibidir (2 kez) Asansör gibidir Satranç tahtası gibidir	Zincir gibidir Merdiven gibidir Ölüm kalım mücadelesidir.	Savaş alanı gibidir. Yürüyüş gibidir.
Eğitim ve Öğrenme	Okul gibidir (2 kez) Öğretmen gibidir	Terle yazılmış bir şiirdir. Kitap gibidir	Hoca gibidir
Sağlık ve İyileşme	İlaç gibidir (2 kez)	Vitamin gibidir (2 kez)	
Kimlik ve Özgünlük	Ayna gibidir Parmak izi gibidir	İmza gibidir (2 kez) Kalp gibidir (2 kez)	
Yön Bulma ve Rehberlik	Pusula gibidir (2 kez)	Anahtar gibidir	
Sanat ve Estetik	Sanat gibidir (3 kez) Sanat eseri gibidir Müzik gibidir (2 kez)	Senfoni gibidir Film gibidir Sahne gibidir	Oyun hamuru gibidir Dans gibidir
Zihinsel ve Duygusal Durumlar	Nefes gibidir (5 kez) Meditasyon gibidir Terapi gibidir (2 kez)	Çikolata gibidir Hediye gibidir Sevgili gibidir	Arkadaştır Sadık dost gibidir
Olumsuz ve Pişmanlık	Boşa kürek çekmektir Pişmanlıktır (2 kez)	Gereksiz gibidir	Hayal kırıklığıdır.
Tekil ve Özgün Metaforlar	Çay gibidir (3 kez) Yemek gibidir	Çocuk gibidir Anne gibidir	Makyaj gibidir (2 kez)

Tablo-3' e bakıldığında araştırmaya katılan katılımcıların güreş sporuna yönelik metafor algılarında en yüksek oranın “Yaşam ve İnsan Deneyimi” teması altında yoğunlaştığı görülmüştür (Sayı=23, %22), diğer taraftan en düşük oranda değerlendirilen metafora ait oluşturulan temanın ise “Yön Bulma ve Rehberlik” altında olduğu görülmüştür (Sayı=3, %2,8)

Grafik 1. Temaların dağılımı

Güreş, elit sporcular için yalnızca fiziksel bir mücadele alanı değil, aynı zamanda zihinsel ve duygusal bir yarışır. Bu bağlamda, güreşçiler spora dair metaforlar geliştirerek deneyimlerini anlamlandırmakta ve ifade etmektedirler. Elit düzey güreşçilerin güreş sporuna yönelik geliştirdikleri metaforlar yaşam ve insan deneyimi ile güreşin doğası ve temel dinamikleri temaları arasında yoğunlaştığı görülmüştür. Diğer taraftan ise metafor dağılımlarının yön bulma ve rehberlik temasında en düşük orana sahip olduğu ortaya çıkmaktadır (Şekil 1).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Elit düzeyde güreşçilerin geliştirdiği metaforlar ve bu metaforların yorumları, güreşin yalnızca fiziksel bir mücadele alanı olmanın ötesinde çok katmanlı bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır. Bu sporcular, oluşturdukları benzetmeler aracılığıyla güreşi, bedensel bir etkinlik olmanın ötesine taşıyarak zihinsel, duygusal ve hatta felsefi düzeylerde anlamlandırmaktadır. Bu bağlamda güreş, sadece rekabet odaklı bir spor dalı olarak değil; bireyin kendini tanıdığı, sınırlarını zorladığı ve yaşamla kurduğu ilişkiyi yeniden inşa ettiği bir varoluş pratiği olarak da değerlendirilebilmektedir. Metaforların gösterdiği çeşitlilik, her bir güreşçinin bu sporu kendi kültürü, kişisel deneyimleri ve dünyaya bakış açısı doğrultusunda nasıl kavramsallaştırdığını yansıtmaktadır. Dolayısıyla elit güreşçilerin benzetmeleri, spor psikolojisi ve sosyolojisi açısından zengin ve çok katmanlı bir inceleme alanı sunmakta bu alan, bireysel ve kültürel farklılıkların metafor üretimi üzerindeki etkilerinin analiz edilmesiyle daha da derinleşmektedir.

Spor psikolojisi ve sosyolojisi bağlamında yapılan araştırmalar, metaforik analizlerin sporcuların motivasyon kaynaklarını, karşılaştıkları zorlukları ve sporu nasıl anlamlandırdıklarını anlamada kritik bir önem taşıdığını ortaya koymaktadır (Kesić & Muhić, 2013; Bektaş ve ark, 2014; Weinberg & Gould, 2018). Güreş özelinde ele alındığında, sporcuların mücadeleyi, kendilerini sürekli geliştiren bir savaşçı metaforuyla betimlediği; zorlukları “zihinsel bir dövüş arenası” olarak gördüğü ve başarıyı “altın madalyaya giden bir yolculuk” şeklinde kavramsallaştırdığı görülmektedir. Güreşçiler, yalnızca fiziksel güçlerini değil, aynı zamanda stratejik ve zihinsel dayanıklılıklarını da metaforik bir çerçeve içinde anlamlandırmaktadır. Güreş minderi, “hayatın küçük bir modeli” olarak düşünülürken, burada verilen mücadele, yaşamın genelindeki zorluklarla başa çıkmayı temsil eden bir metafor görevi görmektedir. Bu bağlamda, güreşin sporcular için yalnızca bir fiziksel aktivite değil, aynı zamanda kişisel ve toplumsal anlam katmanlarını derinleştiren bir araç olduğu ifade edilebilir (Yılmaz ve ark, 2014; Kaya & Günay, 2020; Mirzaei, 2021). Güreş, bireysel mücadele ve dayanıklılık unsurlarını ön plana çıkaran yapısıyla, yalnızca fiziksel bir spor dalı olmanın ötesinde, insanın zihinsel, duygusal ve karakter gelişimine katkı sunan derinlikli bir metaforik yapı sunmaktadır. Sporcular açısından bu disiplin, bedensel güç ve teknik becerilerin yanı sıra, kararlılık, sabır, stratejik düşünme ve stres yönetimi gibi zihinsel performans unsurlarını da içinde barındıran çok katmanlı bir deneyim alanıdır. Bu bağlamda güreş, salt bir sportif etkinlik olarak değil; aynı zamanda bireyin hayat mücadelesindeki direncini, azmini ve kendini aşma çabasını yansıtan sembolik bir araç olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, güreş pratiği, sporun ötesine geçerek bireysel gelişim, öz disiplin kazanımı ve yaşamla yüzleşme becerilerinin inşasında da etkili bir rol oynamaktadır. Bu durum, sporun yalnızca bedensel bir faaliyet değil, aynı zamanda kişisel dönüşüm ve anlam üretme süreçlerinde işlevsel bir platform sunduğunu göstermektedir (Krane & Baird, 2005; İnan ve ark., 2019; Korobeynikov ve ark., 2022). Özellikle güreş gibi bireysel mücadele ve dayanıklılık gerektiren sporlarda, sporcuların kullandıkları metaforlar, onların disiplinlerini nasıl algıladıklarını ve bu algının performanslarına nasıl yansıdığını göstermektedir. Bu araştırma kapsamında elde edilen bulgular, üst düzeyde rekabet eden güreşçilerin performanslarını yalnızca fiziksel eylemlere indirgemeksizin daha derin ve çok boyutlu bir anlam çerçevesinde değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır.

Öneriler

Gelecekte gerçekleştirilecek araştırmalar, söz konusu metaforların farklı toplumsal ve kültürel bağlamlardaki yansımalarını inceleyerek, güreşin evrensel ve yerel anlam dünyalarını

daha kapsamlı biçimde ortaya koyma potansiyeline sahiptir. Elde edilen bulguların, güreş psikolojisi alanına katkı sağlamasının yanı sıra antrenörler ve spor psikologları için pratik çıkarımlar sunması beklenmektedir. Ayrıca sporun fiziksel boyutunun ötesine geçerek duygusal ve sosyokültürel katmanlarını ortaya çıkarması ve diğer spor branşlarında da benzer çalışmalara örnek teşkil etmesi açısından önemlidir.

Sınırlılıkları ve güçlü yönleri

Bu araştırma, Türkiye Güreş Federasyonu'nun 2025 faaliyet yılı kapsamında, ulusal ve uluslararası alanda elit seviyede performans sergileyerek başarı elde etmiş 18 yaş ve üzeri 29 sporcu kadınlarda, 57 sporcu serbest ve 19 sporcu grekoromen stilde olmak üzere toplam 105 güreşçi ile sınırlı tutulmuştur. Katılımcıların, araştırma sorularını doğru ve net bir şekilde anlamaları, verilen cevapların çeşitliliğini arttırarak elde edilen verilerin özgünlüğünü ve derinliğini pekiştirmiştir. Bu çeşitlilik, araştırmanın güçlü yönlerini ortaya koymakta ve analizlerin daha kapsamlı bir şekilde yapılmasına olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın metodolojik yapısı ve verilerin elde edilme süreci, güreş sporundaki elit seviyedeki başarıların detaylı bir şekilde incelenmesine katkı sunmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akandere, M., Aktaş, S., & Er, Y. (2018). Zihinsel antrenman ve spor. *Türkiye Barolar Birliği*, 60, 74.
- Bektaş, F., Türkmen, M., Yılmaz, İ., Gül, M., & Karaman, G. (2014). Perceptions of doping from wrestlers of the Turkish National Team using the metaphor method. *International Journal of Wrestling Science*, 4(2), 55-62.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods*. Oxford university press.
- Butterworth, M. L. (2023). *The rhetoric of sport*. In Oxford Research Encyclopedia of Communication.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem.
- Cevizci, A. (2003). *Felsefe terimleri sözlüğü*. Türkiye: Paradigma.
- Considine, T. (1982). *The language of sport: A handy dictionary of sporting terms*. Birleşik Krallık: Angus & Robertson.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage publications.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Demir, B. Ç. (2024). *Reklamlarda kullanılan metaforun kuramsal temelleri 1*. İletişim ve Medya Alanında Uluslararası Araştırmalar I, 25.
- Dervent, F. (2016). An examination of conceptualization of sport metaphors. *Journal of Education and Training Studies*, 4(4), 259-268.
- Dur, B. U. (2016). Metafor ve ekslibris. *EX-LIBRIST-Uluslararası Ekslibris Dergisi*, 3(5), 122-128.

- Eisenhart, M. (2009). *Generalization from qualitative inquiry*. In Generalizing from educational research (pp. 61-76). Routledge.
- Fletcher, D., & Sarkar, M. (2012). A grounded theory of psychological resilience in Olympic champions. *Psychology of Sport and Exercise*, 13(5), 669-678.
- Gould, D., Dieffenbach, K., & Moffett, A. (2002). Psychological characteristics and their development in Olympic champions. *Journal of Applied Sport Psychology*, 14(3), 172-204.
- Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82.
- Gül, M., Uzun, R. N., & Çebi, M. (2018). Türk kültürlerindeki geleneksel oyunlar ve sporlara yüzeysel bir bakış. *Journal of Turkish Studies*, 13(26), 655-671. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14386>
- Gül, O., Yurtsızoglu, Z., & Yıldız, Z. (2024). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin elektronik spor tüketimine yönelik metaforik yaklaşımları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 1-15. <https://doi.org/10.17155/omuspd.1420275>
- Hançerlioğlu, O. (1977). *Felsefe ansiklopedisi* (Kavramlar ve Akımlar) Cilt 3, Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul
- İnan, M., Dervent, F., & Karadağ, B. (2019). Spor Paydaşlarının fairplay kavramına ilişkin metaforik algıları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(2), 85-95.
- Jones, I. (2022). *Research methods for sports studies*. Routledge.
- Karahüseyinoğlu, M. F. (2007). Küreselleşme ve geleneksel Türk sporları (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Kaya, D. G., & Günay, M. (2020). Güreş grekoromen milli sporcularının imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 62-72.
- Kesić, D., & Muhić, E. (2013). Sports in metaphor and metaphor in sports. *Sport Logia*, 9(1), 28-33.
- Korobeynikov, G., Korobeinikova, L., Raab, M., Korobeinikova, I., Danko, T., Kokhanevich, A., ... et al. (2022). Psychophysiological state and decision making in wrestlers. Ido Movement for Culture. *Journal of Martial Arts Anthropology*, 22(5), 1-9.
- Krane, V., & Baird, S. M. (2005). Using ethnography in applied sport psychology. *Journal of Applied Sport Psychology*, 17(2), 87-107.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). The metaphorical structure of the human conceptual system. *Cognitive Science*, 4(2), 195-208.
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta pi Record*, 41(4), 172-175
- Marshall, G. (2003). *Sosyoloji sözlüğü*. Türkiye: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. SAGE.
- Mirzaei, B. (2021). Development of the elite wrestling athlete. *International Journal of Wrestling Science*, 11(1), 11.
- Noble, H., & Smith, J. (2025). Ensuring validity and reliability in qualitative research. Evidence-Based Nursing. Advance online publication. <https://doi.org/10.1136/ebnurs-2024-104232>
- Ritchie, J., & Lewis, J. (2003). *The applications of qualitative methods to social research* (pp. 24-46). London.
- Schmitt, R. (2005). Systematic metaphor analysis as a method of qualitative research. *The Qualitative Report*, 10(2), 358-394.
- Shields, D., & Bredemeier, B. (2011). Contest, competition, and metaphor. *Journal of the Philosophy of Sport*, 38(1), 27-38.

- Smith, B., & Sparkes, A. C. (2009). Narrative inquiry in sport and exercise psychology: What can it mean, and why might we do it?. *Psychology of Sport and Exercise*, 10(1), 1-11.
- Smith, J. A., Flowers, P., & Larkin, M. (2021). *Interpretative phenomenological analysis: Theory, method and research*. Sage.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A. Ş., Ankara.
- Taylor, J., & Wilson, G. S. (2005). *Applying sport psychology: Four perspectives*. Human Kinetics.
- TDK, <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 27.03.2025
- Weinberg, R. S., & Gould, D. (2023). *Foundations of sport and exercise psychology*. Human Kinetics.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara. ISBN, 975(02), 007.
- Yıldırım, Y., Arabacı, R., Topçu, H., & Vardar, T. (2019). The relationship between some physical fitness characteristics and body composition of elite wrestlers. *International Journal of Physical Education, Fitness and Sports*, 8(1), 25-32.
- Yılmaz, F., Göçen, S., & Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (1).
- Yılmaz, İ., Bektaş, F., Türkmen, M., Gül, M., Karaman, G., & Akgül, Ö. (2014). Analysing wrestlers perceptions of wrestling by studying the metaphors of the athletes who have wrestled for Turkish National Wrestling Team. *International Journal of Wrestling Science*, 4(2), 48-55.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü Idea or Notion	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak Form the research hypothesis or idea	Mehmet TUNCER Mehmet GÜL
Tasarım Design	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak To design the method and research design.	Mehmet TUNCER Mehmet GÜL
Literatür Tarama Literature Review	Çalışma için gerekli literatürü taramak Review the literature required for the study	Mehmet TUNCER
Veri Toplama ve İşleme Data Collecting and Processing	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak Collecting, organizing and reporting data	Mehmet TUNCER
Tartışma ve Yorum Discussion and Commentary	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi Evaluation of the obtained finding	Mehmet TUNCER Mehmet GÜL
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. No contribution and/or support was received during the writing process of this study.		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.		
Etik Kurulu Beyanı/ Statement of Ethics Commitment		
Bu araştırma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Etik Kurulunun 22.12.2024 tarihli ve E-99711239-050.04-505605 sayılı kararı ile yürütülmüştür. This research was conducted with the decision of Sivas Cumhuriyet University Ethics Committee dated 22.12.2024 and numbered E- 99711239-050.04-505605.		

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.